

Vergaderjaar 2010–2011

31 460

Project SPEER

Nr. 20

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 28 juni 2011

De vaste commissie voor Defensie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Defensie over de brief van 13 april 2011 inzake de voortgangsrapportage van het programma SPEER over de periode van 15 september 2010 tot 15 maart 2011 (Kamerstuk 31 460, nr. 19).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 27 juni 2011. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Beek

De griffier van de commissie,
De Lange

¹ Samenstelling:

Leden: Beek, W.I.I. van (VVD), voorzitter, Bommel, H. van (SP), Staaij, C.G. van der (SGP), Timmermans, F.C.G.M. (PvdA), Eijssink, A.M.C. (PvdA), Miltenburg, A. van (VVD), Knops, R.W. (CDA), Jacobi, L. (PvdA), Brinkman, H. (PVV), Voordewind, J.S. (CU), Broeke, J.H. ten (VVD), Dijk, J.J. van (SP), Thieme, M.L. (PvdD), Rouwe, S. de (CDA), ondervoorzitter, Berndsen, M.A. (D66), Kortenoeven, W.R.F. (PVV), Monasch, J.S. (PvdA), Bosman, A. (VVD), El Fassed, A. (GL), Hernandez, M.M. (PVV), Hachchi, W. (D66), Grashoff, H.J. (GL) en Holtackers, M.P.M. (CDA).

Plv. leden: Taverne, J. (VVD), Raak, A.A.G.M. van (SP), Dijkgraaf, E. (SGP), Smeets, P.E. (PvdA), Wolbert, A.G. (PvdA), Dijkhoff, K.H.D.M. (VVD), Ferrier, K.G. (CDA), Samsom, D.M. (PvdA), Helder, L.M.J.S. (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink, E.E. (CU), Vacature VVD, Irrgang, E. (SP), Ouwehand, E. (PvdD), Ormel, H.J. (CDA), Schouw, A.G. (D66), Bontes, L. (PVV), Heijnen, P.M.M. (PvdA), Hennis-Plasschaert, J.A. (VVD), Peters, M. (GL), Roon, R. de (PVV), Pechtold, A. (D66), Braakhuis, B.A.M. (GL) en Haverkamp, M.C. (CDA).

1

Hoe is de invoer van SAP bij de NH90 tot nu toe verlopen? Zijn er in dit specifieke geval problemen en vertragingen bij de implementatie opgetreden? Zo ja, zal dit extra kosten opleveren en heeft dit gevolgen voor de verdere invoering van SAP bij de luchtketen?

Door de vertraging bij de invoering van de NH-90 is ook de invoering van SAP bij deze helikopter later begonnen. De invoering is goed verlopen. Omdat het bij de NH-90 ging om een nieuw wapensysteem is bij de invoering van SAP gekozen voor een langere nazorgperiode. De invoering van SAP duurde daarom langer dan voorzien en hierdoor is voor een bedrag van € 0,6 miljoen aan meerkosten ontstaan. In verband daarmee is het projectbudget voor de luchtketen verhoogd ten laste van de algemene programmareserve van SPEER. Dit heeft geen gevolgen voor de verdere invoering van SAP in de luchtketen.

2, 8, 11, 18, 21, 22, 23, 36 en 62

Welke wijzigingen in functionaliteiten zijn te verwachten op grond van de uitvoerbare plannen die opgesteld zijn als gevolg van de besluiten van de tussenbalans?

Welke wijzigingen in functionaliteiten zijn te verwachten op grond van de uitvoerbare plannen die opgesteld zijn als gevolg van de besluiten van de tussenbalans?

Kunt u zo nauwkeurig mogelijk uiteenzetten welke functionaliteiten in Kernel 2 komen te vervallen als gevolg van het geven van prioriteit aan de functionaliteiten ten behoeve van de bevoorradingsketen?

Betreft de bouw van de ERP functies van Kernel 2 de daadwerkelijke bouw, en/of de invoering van deze functies?

Kunt u de Kamer informeren over de uitvoerbare plannen? Veranderen deze plannen na het bekend worden van de consequenties van de bezuinigingen bij Defensie? Welke gegevens liggen ten grondslag (uitgangspunt) aan de beschikbare «uitvoerbare plannen»?

Zijn bij Kernel 2 de financiële en de materieel-logistieke functies gekoppeld? Indien nee, waarom niet?

Voeren de vijf functionele teams een vorm van ketenregie uit? Hoe zijn deze vijf functionele teams verdeeld over de diverse organisatieonderdelen die de ERP-systemen aan het invoeren zijn?

In tabel 1 staat bij doelstelling 1 dat de «ERP technologie volledig in bedrijf gesteld is in de functiegebieden financiën, transport, bevoorrading en verwerving». Valt deze doelstelling onder Kernel 1 of 2? Worden deze doelstellingen nog volledig gehaald in 2014?

Welke wijzigingen in functionaliteiten zijn te verwachten op grond van de uitvoerbare plannen die opgesteld zijn als gevolg van de besluiten van de tussenbalans?

Met *kernel 1* en de voorziene aanpassingen daarvan zal de ERP-technologie in het functiegebied financiën volledig zijn geïmplementeerd. In de functiegebieden bevoorrading en verwerving is dat gedeeltelijk het geval. Op basis van *kernel 1* wordt vanaf eind 2011 verder gebouwd aan *kernel 2*. Wanneer *kernel 2* klaar is, worden de functiegebieden bevoorrading, verwerving en transport geheel door ERP ondersteund. Deze doelstellingen moeten in 2014 zijn behaald. Bij de voltooiing van *kernel 1* in 2011 worden de materieellogistieke en financiële functionaliteiten geïntegreerd. Deze integratie blijft in stand in *kernel 2*.

Bij de bouw van de ERP-functies gaat het om het gehele proces van ontwerpen, bouwen en testen van nieuwe functionaliteiten. De invoering is een afzonderlijk traject. De coördinatie van bouw en invoering is een taak van de nieuwe functionele teams. Deze teams zijn defensiebreed verantwoordelijk voor het ontwerp, de bouw en de implementatie van

SAP in de bedrijfsprocessen en de bedrijfsvoering. Elk team bestaat uit SAP-ontwerpers, vertegenwoordigers van de defensieonderdelen, migratiedeskundigen, medewerkers van IVENT en een beleidsverantwoordelijke als proceseigenaar. Door de gemengde samenstelling overziet het team de gehele keten van ontwerp tot en met beheer.

In de tussenbalans is besloten de geavanceerde functionaliteiten voor het onderhoudsproces uit te stellen tot na de voltooiing van het programma SPEER. Dit uitstel maakt de bouw en de invoering eenvoudiger. Samen met de introductie van de functionele teams verbetert dit de uitvoerbaarheid van de plannen. Bij de uitwerking van de bezuinigingen zullen de effecten op het programma SPEER worden bekeken. Zie ook het antwoord op de vragen 9, 49, 50 en 68.

3 en 60

Volgens de Algemene Rekenkamer worden gegevens tussen het oude systeem en SAP (handmatig) uitgewisseld, wat kan leiden tot fouten. Hoe gaat defensie beheersmaatregelen treffen om dit risico te verkleinen, zeker gezien het voornemen om functionaliteiten binnen SPEER te reduceren?

Waar heeft de defensieorganisatie nu meer inzicht in doordat alle basisgegevens in de gegevensbeheerorganisatie in SAP beheerd worden?

Er zijn drie vormen van gegevensuitwisseling:

1. De overdracht van gegevens van de oude informatiesystemen naar SAP (geautomatiseerd);
2. De aanpassing van gegevens in SAP (geautomatiseerd);
3. De invoering of wijziging van gegevens in SAP (deels handmatig).

Om de integriteit van de gegevens te garanderen heeft Defensie beheersmaatregelen getroffen. Voor de eerste en tweede vormen van gegevensuitwisseling wordt gebruik gemaakt van een datamigratiestraat waarmee foutieve gegevens automatisch worden opgespoord en gecorrigeerd. De Beveiligingsautoriteit van Defensie heeft deze opzet goedgekeurd.

Voor de derde, gedeeltelijk handmatige vorm van gegevensuitwisseling zorgt de gegevensbeheerorganisatie voor de beoordeling van in te voeren of te wijzigen gegevens in SAP. Ook zorgt deze organisatie voor de bewaking en het onderhoud van de kwaliteit en de juistheid van de gegevens in SAP.

Doordat de gegevens in SAP vollediger en betrouwbaarder zijn, is het inzicht in de bedrijfsvoering verbeterd. Bovendien zijn de gegevens voor meer doeleinden beschikbaar. Dit komt overeen met het uitgangspunt van ERP dat bedrijfsgegevens slechts één keer worden ingevoerd en opgeslagen, maar ze vervolgens bedrijfsbreed voor uiteenlopende toepassingen kunnen worden gebruikt.

4, 33, 42, 43, 46, 47 en 48

Wat wordt bedoeld met dubbele beheerlasten SPEER in het jaarverslag 2010 en waarom wordt van deze dubbele beheerlasten SPEER geen melding gemaakt in de voortgangsrapportage?

Wanneer kan de uitfasering van de overige systemen uit de materieel-logistieke migratieplanning worden verwacht?

Wat is het bedrag van dubbele beheerlasten SPEER over 2010 en wat zijn de verwachte dubbele beheerlasten SPEER voor 2011?

Hoe zit het met de beheerkosten die inmiddels volledig gerealiseerd zijn?

Waaruit worden de beheerkosten nu betaald?

Uit welk potje worden de tijdelijk hogere uitgaven voor beheer in de periode 2009 t/m 2014 betaald?

*Waarom nemen de beheerkosten in tabel 7 van 2011 t/m 2014 toe?
Waarom blijft de opbrengst van het uitzetten van de legacy-systemen van 2011 tot en met 2014 elk jaar een even groot bedrag?*

Het programma SPEER behelst de invoering van het ERP-informatiesysteem SAP en de afstoting van *legacy* systemen. Hiermee is een overgangperiode van enkele jaren gemoeid waarin sprake is van dubbele beheerkosten. Deze kosten worden in de voortgangsrapportage toegelicht in tabel 7 en de paragraaf «Gelijktijdig beheer van oude en nieuwe informatiesystemen». Ook de voorgaande rapportages van het programma SPEER hebben hieraan aandacht besteed. De budgetten voor het beheer van SAP en *legacy* systemen maken deel uit van de ramingen voor «Exploitatie informatievoorziening» op beleidsartikel 26 van de defensiebegroting.

De beheerkosten van het nieuwe ERP-informatiesysteem houden gelijke tred met de uitbreiding met nieuwe functionaliteiten die meer beheercapaciteit vergen. De verlaging van de kosten van *legacy* systemen blijft tot en met 2014 beperkt tot het uitzetten van het financieel-administratieve informatiesysteem (GVKKA). In 2014 wordt een groot aantal materieellogistieke informatiesystemen uitgezet. Het gaat om 21 systemen midden 2014 en nog eens elf systemen eind 2014. In de jaren vanaf 2015 verdwijnen dan geleidelijk de tijdelijk hogere uitgaven voor beheer.

5 en 41

Wat betekent het voor 2011 als de kosten in toenemende mate van 2010 naar 2011 worden doorgeschoven?

Bij de verschillende budgetten zijn kosten doorgeschoven naar 2011. Kunt u een overzicht maken van hoeveel kosten precies per budget zijn doorgeschoven en daarbij een verklaring geven? Geven deze verschuivingen aan dat de budgetten wellicht ontoereikend zijn?

Als kosten naar een volgend jaar worden doorgeschoven, moet de meerjarige verdeling van de resterende budgetten opnieuw worden vastgesteld. Dergelijke verschuivingen zijn niet ongebruikelijk. Ze zijn het gevolg van verschillen tussen de raming en de feitelijke realisatie van kosten en uitgaven. Het bedrag dat jaarlijks wordt verschoven is niet nauwkeurig te voorspellen.

In 2010 zijn per budget de volgende bedragen verschoven naar 2011:

Budget	Bedrag	Verklaring
ERP/M&F (SPEER)	€ 2,4 miljoen	Verschuivingen binnen projecten, lagere dan verwachte kosten, vertraagde facturatie, kassluiting in december 2010
PALS	€ 0,9 miljoen	Vertraagde facturatie, kassluiting in december 2010
Exploitatievoorbereiding ERP	€ 3,0 miljoen	Uitgestelde doorbelasting door IVENT, lagere dan verwachte kosten

De verschuivingen in de meerjarige verdeling van de resterende budgetten zijn budgetneutraal ten opzichte van het totale programma-budget. De projectbudgetten zijn toereikend.

6, 25, 26 en 35

Welke oorzaken zijn er voor het vertragen van de migratie maritieme keten, tweede tranche (migratie Marinebedrijf)?

Welke oorzaken zijn er voor het vertragen van de migratie maritieme keten, tweede tranche (migratie Marinebedrijf)?

Welke verklaring kunt u geven voor het feit dat de migratie maritieme keten, volledige uitrol in de maritieme keten, eind 2013 is afgerond in plaats van de eerder geplande einddatum van 2014?

Welke verklaring kunt u geven voor het feit dat de migratie maritieme keten, volledige uitrol in de maritieme keten, eind 2013 is afgerond in plaats van de eerder geplande einddatum van 2014?

De planning van de migratie van het Marinebedrijf is gewijzigd. Aanvankelijk zou eerst de bevoorradingsfunctionaliteit bij het depot worden ingevoerd en daarna de functionaliteit voor basisonderhoud bij de werkplaatsen. Uit het oogpunt van doelmatigheid is de volgorde veranderd waardoor de bevoorradingsfunctionaliteit bij het depot een half jaar later wordt uitgevoerd dan eerder voorzien. In plaats van midden 2012 zal dit eind 2012 gebeuren. Daar staat tegenover dat de werkplaatsen eerder migreren naar ERP door de invoering van de SAP-functionaliteit voor basisonderhoud. Omdat de functionaliteit voor geavanceerd onderhoud is uitgesteld tot na de voltooiing van het programma SPEER, en de werkplaatsen die functionaliteit niet binnen afzienbare tijd zullen invoeren, kan de voltooiing van de uitrol in de maritieme keten worden vervroegd van 2014 naar eind 2013.

7 en 61

Kunt u uiteenzetten welke wijzigingen de uitvoerbare plannen als gevolg van de besluiten na de tussenbalans hebben voor de verwachte opbrengsten?

Kunt u uiteenzetten welke wijzigingen de uitvoerbare plannen als gevolg van de besluiten na de tussenbalans hebben voor de verwachte opbrengsten?

Deze plannen hebben geen gevolgen voor de verwachte opbrengsten zoals die na de tussenbalans aan u zijn gerapporteerd.

9, 49, 50 en 68

Kunt u op zo kort mogelijke termijn, zo enigszins mogelijk voor 31 mei, dus nog voor het notaoverleg van 6 juni a.s., een brief met de gevolgen van de beleidsbrief voor het project SPEER aan de Tweede Kamer sturen? Welke uitwerking heeft de beleidsbrief van 8 april 2011 voor de personele inzet voor het project SPEER?

Welke maatregelen neemt u om te voorkomen dat als gevolg van de personele ontwikkelingen rond de beleidsbrief van 8 april de aan het project SPEER verbonden medewerkers elders emplooi zullen zoeken op grond van hun bijzondere expertise?

Waarom kunt u de Kamer nu nog geen overzicht geven van de gevolgen van de Beleidsbrief voor het project SPEER?

Zoals ook uiteengezet in de beantwoording van vragen over de beleidsbrief (Kamerstuk 32 733, nr. 2 van 20 mei jl.) zal ik u in de volgende voortgangsrapportage van SPEER informeren over de gevolgen van de beleidsbrief voor dit programma. De gevolgen kunnen pas worden bepaald als gedetailleerde gegevens beschikbaar komen uit de reorganisatieplannen die nog worden opgesteld.

10, 17 en 44

Kunt u zo nauwkeurig mogelijk uiteenzetten welke functionaliteiten in Kernel 1 komen te vervallen?

Houdt het geven van prioriteit aan Kernel 1 in dat er prioriteit aan de afronding van de realisatie wordt gegeven of aan de afronding van de uitvoering?

Is het waar dat uit tabel 4 blijkt dat kernel 1 helemaal gebouwd is? Wat gebeurt er als er wijzigingen in kernel 1 noodzakelijk blijken te zijn?

Er vervallen geen functionaliteiten in *kernel 1*. In 2011 wordt prioriteit gegeven aan de voltooiing van *kernel 1* nog dit jaar. Niet alle eenheden van Defensie zullen echter in 2011 de functionaliteiten van *kernel 1* in gebruik hebben genomen. Deze migratie loopt door tot het einde van het programma SPEER in 2014. Wanneer wijzigingen in de functionaliteiten van *kernel 1* nodig zijn, zullen deze worden verwerkt in een van de volgende versies van de programmatuur die tijdens het ontwerp en de bouw van *kernel 2* worden opgeleverd.

12, 55, 63, 64 en 65

Het aantal specialisten bij Defensie voor de ingebruikneming van ERP is schaars. Ziet u problemen met het behouden van de specialisten die in dienst zijn bij Defensie en het aantrekken van nieuwe specialisten als gevolg van de aangekondigde bezuinigingen?

Welke maatregelen neemt u met het oog op het binnen de defensieorganisatie houden van kennis en expertise van de bij het project SPEER betrokken medewerkers?

De risico's voor het project SPEER die u aangeeft hebben in alle drie gevallen met personele capaciteiten te maken. Hoe wilt u deze concreet oplossen en/of beheersen? Wordt er gezocht naar extra personeel om de capaciteit te vergroten en de druk door het dubbele beheer bij IVENT te verlichten? Zo ja, wordt dit personeel binnen Defensie aangenomen of extern ingehuurd en hoe verhoudt dit zich tot de aangekondigde bezuinigingen en ontslagen?

In hoeverre vormt de personele capaciteit van IVENT een belemmering voor het halen van de doelstellingen in 2014?

Rekruteert de defensieorganisatie het aanvullend personeel voor IVENT vanuit de defensieorganisatie of op de arbeidsmarkt?

Het behoud en de werving van ERP-specialisten zijn aandachtspunten. Defensie heeft te maken met een aantrekkelijke civiele markt met concurrerende arbeidsvoorwaarden, en de bezuinigingen bij Defensie maken het probleem niet kleiner. Het programma SPEER voert intensief overleg met de defensieonderdelen over hun personele bijdragen en maakt daarover afspraken.

Een aantal medewerkers van IVENT volgt een opleiding waarmee later dit jaar de bijdrage van dit agentschap aan het programma SPEER aanzienlijk kan worden vergroot. Defensie werft aanvullend personeel voor IVENT zowel in de eigen defensieorganisatie als op de arbeidsmarkt. De personele capaciteit van IVENT is bepalend voor de voortgang van het programma. Naar verwachting wordt met deze maatregelen het in de voortgangsrapportage genoemde risico afdoende beheerst.

13 t/m 16

Wat bedoelt u met sleutelposities van SPEER? Wilt u ze langer in dienst houden binnen het project, of na de afsluiting van het project in 2014? Zijn hier extra kosten mee gemoeid? Zo ja, wordt met deze kosten rekening gehouden binnen het huidige budget?

Kunt u nader ingaan op de mogelijkheden om personeel op sleutelposities van SPEER langer op functie te houden? Tegen welke (wettelijke) barrières loopt u aan? Kunt u een reële inschatting maken of personeel in de toekomst langer op sleutelposities kan worden gehouden?

Wanneer is er duidelijkheid over de mogelijkheden om personeel langer op sleutelposities te kunnen houden?

Is het personeel dat op sleutelposities binnen het project SPEER werkt en langer op hun functie zal worden gehouden extern of intern personeel?

Hoeven deze personen nu niet te vrezen voor ontslag ondanks de komende bezuinigingsoperatie?

Bij sleutelposities gaat het om de leidinggevendenden onder het defensiepersoneel en de moeilijk vervangbare defensie-medewerkers met bijzondere kennis van SAP. Het onderzoek naar de mogelijkheden om medewerkers langer op functie te houden loopt nog. Ik verwacht de Kamer in de volgende voortgangsrapportage te kunnen informeren over de uitkomsten.

19 en 20

Klopt het dat de Koninklijke Marechaussee (KMar) ERP sneller dan aanvankelijk gepland in gebruik kan gaan nemen en er dus sprake is van een aanpassing van de planning?

Welke verdringingseffecten worden bedoeld?

De Koninklijke marechaussee zal ERP sneller dan aanvankelijk gepland in gebruik gaan nemen. Dit gaat niet ten koste van andere delen van het programma en daardoor zijn er geen verdringingseffecten.

24, 27 t/m 33, 66 en 67

Wat bedoelt u met de mogelijke doorgroei van ERP nadat SPEER is afgesloten en verantwoordelijkheden en taken zijn overgegaan naar de lijnorganisatie? Heeft dit ook betrekking op de opmerking op p.18 van het rapport bij het jaarverslag van het ministerie van Defensie van de Algemene Rekenkamer waarin gesteld wordt dat Defensie het aantal functionaliteiten na 2014 wil uitbreiden? Zo ja, welke functionaliteiten zijn dit en hoe zal dit worden gefinancierd?

Eindigt in 2014 met het opheffen van de projectorganisatie ook het project SPEER?

Op welke wijze bent u voornemens de Kamer te informeren over het vervolg van SPEER nu dit project overgedragen wordt naar de lijnorganisatie van defensie?

Waarom is er voor gekozen een nieuw plan te maken en niet het huidige plan aan te passen? Op welke punten verschilt het nieuwe plan van het oude plan?

Waarom wordt er een inventarisatie gemaakt van de taken die nu door SPEER worden uitgevoerd? Zijn deze taken niet al bekend? Zo nee, op welke punten en onderdelen mist er informatie?

Welke mogelijkheden zijn er tot doorgroei van ERP? Wat wordt hier mee bedoeld? Gaat het om taken die nog moeten worden uitgevoerd na 2014? Wanneer kan de Kamer meer duidelijkheid verwachten over de geleidelijke overheveling van taken en verantwoordelijkheden van SPEER naar de lijnorganisatie?

Voert de minister al een business case uit over de wijze van overdracht van SPEER aan de lijnorganisatie? Hoe is de business case vormgegeven? Eindigt in 2014 met het opheffen van de projectorganisatie ook het project SPEER?

Op welke wijze bent u voornemens de Kamer te informeren over het vervolg van SPEER nu dit project overgedragen wordt naar de lijnorganisatie van defensie?

In 2014 wordt de eerste uitrol van SAP voltooid en daarmee eindigt het programma SPEER. Defensie beschikt dan over een robuust basissysteem dat op grond van gebruikerswensen kan worden uitgebreid met nieuwe functionaliteiten, bijvoorbeeld in het materieellogistieke domein. Dit is ook waar de Algemene Rekenkamer op doelt in haar rapport bij het jaarverslag van Defensie. Deze uitbreidingen zullen te zijner tijd het reguliere behoeftestellingsproces volgen. Defensie zal hierover op de reguliere wijze rapporteren in de begroting en het jaarverslag, en indien van toepassing in de rapportage over grote ICT-projecten van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Voor de voltooiing van het programma SPEER wordt niet een nieuw plan gemaakt. Wel worden de activiteiten van SPEER nog eens afzonderlijk en nauwkeurig in beeld gebracht, mede met het oog op een beheerste overdracht van taken en verantwoordelijkheden. Deze inventarisatie van de huidige taken van SPEER is nodig voor een formele belegging van programmataken in de lijnorganisatie. Het betreft een reorganisatietraject en een afzonderlijke *business case* is dus niet aan de orde. Uiteraard zal dit worden gezien in samenhang met de gevolgen van de beleidsbrief voor de defensiebrede herinrichting van het bestuur en de organisatie. In de volgende voortgangsrapportages zal ik u hierover informeren.

37 en 38

Kunt u de verlaging van € 1,8 miljoen binnen het PALS budget verklaren? Wat gaat er met het vrijgekomen bedrag gebeuren?

Op welke punten is het investeringsbudget PALS herzien zodat het budget met € 1,8 miljoen is gedaald?

Het PALS-budget is een voorziening voor de verwerving van externe deskundigheid bij het ontwerp, de bouw, het testen en het in bedrijf stellen van koppelingen tussen *legacy* systemen en SAP. Het was aanvankelijk moeilijk om dit budget nauwkeurig te ramen. In 2010 bleek dat minder externe deskundigheid nodig was dan voorzien en voor 2011 is dat ook het geval. Daarop is besloten tot een verlaging van het PALS-budget. Het vrijgekomen bedrag wordt gebruikt voor andere IV-investeringsprojecten van Defensie.

39 en 40

Is het investeringsbudget ERP/M&F (SPEER) toereikend?

Welke activiteiten moeten nog worden betaald uit het niet verplichte deel van het investeringsbudget ERP/M&F (SPEER)?

Het investeringsbudget is toereikend. Volgens het plan zullen in 2012 en 2013 nog verplichtingen worden aangegaan voor regievoering, expertise en contra-expertise, voor opleidingen en trainingen, voor *kernel 2* en voor het ketenproject Zee.

45

Welke gevolgen hebben de taakstellende budgetten voor de (oorspronkelijke) operationele doelstellingen van het project SPEER?

Deze vraag betreft tabel 1 van de voortgangsrapportage. De operationele doelstellingen zijn onveranderd, maar de normen en streefwaarden zijn verlaagd aan de hand van de besluiten die zijn genomen bij de tussenbalans. Het betekent dat de ERP-toepassing in het functiegebied onderhoud is beperkt, dat minder *legacy* systemen worden vervangen en dat de beoogde opbrengsten minder zijn.

51

De kosten van de inzet van 240 defensiemedewerkers komen ten laste van de reguliere beleidsartikelen. Kunt u in een overzicht per jaar aangeven hoeveel de reguliere beleidsartikelen zijn belast met inspanningen voor het project SPEER vanaf 2009 tot 2011 en een inschatting geven tot en met het jaar 2014? Waarom worden niet alle kosten van de ingezette medewerkers van Defensie toegerekend aan het project SPEER?

Defensie rekent interne personeelskosten van defensiemedewerkers niet toe aan investeringsprojecten, maar aan het defensieonderdeel waartoe deze defensiemedewerkers behoren. Dit geldt ook voor SPEER. Een en ander is een gevolg van de met het ministerie van Financiën overeengekomen begrotingsindeling. Op basis van middensommen kan een

schatting worden gemaakt van de lasten per defensieonderdeel in 2011. Voor 2009 en 2010 gelden dezelfde bedragen. Er is nog geen schatting te maken van het aantal medewerkers dat tot en met 2014 voor SPEER zal worden ingezet. Zie ook het antwoord op de vragen 52, 53 en 54.

	CZSK	CLAS	CLSK	KMAR	DMO	CDC	BS
Aantal SPEER-medewerkers in 2011	18	17	19	8	83	84	11
Uitgaven in 2011 (in € mln)	0,9	0,9	1,0	0,4	4,2	4,2	0,6

52 t/m 54

Welke mogelijkheden ziet u om de 99 externe krachten op korte termijn te vervangen? Wat is hun toegevoegde waarde op grondgebonden migratie, ontwerp en bouw en programmabesturing?

Hoeveel betaalt Defensie aan de externe inhuur van 99 personen?

Wat zijn de oorzaken van de personele verschuivingen van de medewerkers, de ingehuurd externen en IVENT?

SPEER besteedt werk uit aan specifieke deskundigen die niet in de defensieorganisatie beschikbaar zijn. Het betreft deskundigen voor het ontwerp en de bouw van ERP-toepassingen en de technische en veranderkundige invoering daarvan. Deze externe medewerkers kunnen niet op korte termijn worden vervangen. De totale kosten van het uitbestede werk in 2011 bedragen naar verwachting € 30,6 miljoen. Het aantal externe medewerkers en de kosten daarvan variëren in de loop van de tijd, afhankelijk van de voortgang van de projecten en de daarbij benodigde deskundigheid.

Ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage (Kamerstuk 31 460, nr. 14) is het aantal externe medewerkers afgenomen en het aantal medewerkers van IVENT toegenomen. Defensie streeft naar een vergroting van de interne capaciteit en naar meer kennisoverdracht binnen de organisatie.

56 en 58

Er hebben verschillende migraties plaatsgevonden in de rapportageperiode. Wat zijn de bevindingen van de onderdelen die over zijn gegaan op SAP? In wat voor mate is er sprake van kinderziektes? Zijn er onderdelen die problemen hebben ondervonden van de migraties?

Voldoen de projecten die zijn voltooid aan de beoogde functionaliteit en kwaliteit?

Het gebruik van SAP wordt als positief ervaren. Wanneer SAP defensiebreed zal zijn ingevoerd, zullen de voordelen pas echt duidelijk worden omdat dan alle medewerkers in een functiegebied SAP zullen gebruiken. Een punt van aandacht is de waarborging van de benodigde kennis bij de medewerkers die met het nieuwe systeem gaan werken. Die wordt eenvoudiger naarmate meer medewerkers SAP gebruiken en hebben gebruikt.

57

Hoe lang zal de beproeving duren van de oplossing van het verbindingsprobleem in het ketenproject Zee? Wanneer wordt verwacht dat deze volledig in gebruik kan worden genomen zodat kan worden overgegaan tot de migratie van andere schepen?

Defensie onderzoekt nu in een testomgeving de geschiktheid van een oplossing. In het vierde kwartaal van dit jaar wordt dit onderzoek voltooid.

Daarna volgt een beproeving onder realistische omstandigheden. Indien de uitkomst hiervan positief is, kan de invoering in 2013 beginnen.

59

Is het huidige projectbudget voor Detailontwerp en Bouw van 77,1 miljoen toereikend, aangezien het grootste deel van 69,5 miljoen al is uitgegeven?

Ja.